

Beleidsplan Sociale Veiligheid & Pedagogisch beleid

Inhoud

Kindcentrum De Vaart.....	4
1: Inleiding	4
Coördinatoren /Functionarissen op een rijtje.....	6
2. Pedagogisch handelen, sociale Redzaamheid en Burgerschap.....	7
Onze visie op burgerschap op De Vaart	7
3: Sociale Veiligheid, Pedagogisch handelen, De Kanjertraining:	8
3.1: Onze uitgangspunten:	8
3.2: Wat doen we preventief en hoe doen we dat?	9
De petten.....	9
Smileyposter.....	10
Allemaal ja? Ga zo door!! Iemand niet blij? Was dat je.....	11
Afsprakenposter	11
Motor en Benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit	11
3.3: Wat doen we als het mis gaat en hoe doen we dat?	12
Hoe leren we kinderen om te gaan met gedoe?.....	12
Fase 1: Kind heeft last van een ander	12
Vuistregel van de Kanjertraining:	12
Tips voor leerkrachten en ouders:	13
Fase 2: het storende gedrag gaat door	13
Vuistregel van de Kanjertraining:	13
Tips voor leerkrachten en ouders:	13
3.4: Fase 3: iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: Pesten.....	13
Definitie van Pesten	13
1. We denken aan alle rollen binnen het pesten	14
2. We betrekken de context.....	14
3. We (team en ouders) letten samen op de manier waarop we dit doen.....	14
De rol van leerkrachten, ouders en directie bij grensoverschrijdend gedrag.....	15
Fysieke veiligheid in gevaar?	15
Onmacht versus Onwil	16
Onmacht.....	16
Onwil.....	17
“Mijn kind mag slaan”	17
3.5 Bemiddeling bij ruzie: Mediators	18

4: Sociaal Pedagogisch Handelen De Vaart:	19
4.1 Traumasensitief onderwijs	19
4.2: Ondersteuningsteam:.....	19
4.3: Stappenplan grensoverschrijdend gedrag.....	19
4.4 Leerlingvolgsysteem en groepsplan	19
4.5 Hoe veilig voelt een ieder zich?	19
4.6 Het belang van vangnetten, vertrouwenspersoon en klachten.....	20
5: Online afspraken	21
5.1 Digitaal pesten.....	21
5.2 Internetprotocol	21
5.3 Positief Sociaal Media Protocol	22
5.4 Afspraken over devices (smartphones, smartwatches, tablets etc.)	23
Bijlages.....	25
Bijlage 1: De veiligheidsthermometer voor groep 2 tot en met 4	25
Bijlage 2: Reactieprocedure Kindcentrum De Vaart.....	27
Bijlage 3: Gedragscodex ouders*	28

Kindcentrum De Vaart

1: Inleiding

Missie

Kindcentrum De Vaart omarmt het concept van een kindcentrum als tweede thuis, waar elk kind zich geborgen en op zijn gemak voelt. Ons kindcentrum is een warme en uitnodigende plek waar wij kinderen van 0 – 13 jaar maximale ontwikkelkansen willen bieden. Wij streven ernaar om een diverse en inclusieve gemeenschap te creëren, waarin iedereen gelijkwaardig wordt gewaardeerd en gerespecteerd.

Waar zijn wij van?

- Wij moedigen een open communicatie aan en streven ernaar om een veilige omgeving te creëren waarin kinderen zich vrij voelen om zichzelf te zijn en zichzelf te uiten.
- Rust en structuur zijn onze basiselementen.
- Wij geloven in een breed aanbod, waarin kinderen niet alleen kennis en vaardigheden leren(kwalificatie*), maar ook leren wie ze zijn (personificatie*) en wat zij kunnen betekenen voor een ander en de wereld om zich heen(socialisatie*). *Biesta
- Wij betrekken kinderen bij hun ontwikkeling en leren ze om te gaan met verantwoordelijkheden (autonomie).
- Wij werken thematisch en bieden een mix van gestructureerd leren, bewegend/spelend leren, en betekenisvolle activiteiten. Wij sluiten vanuit onze thema's aan op de actualiteit en zijn zo altijd in ontwikkeling.
- Wij zien ouders/verzorgers als onze partners en geven hen een actieve rol in ons kindcentrum. Door de samenwerking tussen ons kindcentrum en thuis te versterken, creëren we een ondersteunende omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Onze kernwaarden:

Samen – Wij zijn een gemeenschap waar iedereen zijn bijdrage levert (kinderen, ouders/verzorgers, professionals en mensen uit de wijk).

Groei – Wij bieden elk kind maximale ontwikkelkansen.

Diversiteit en inclusiviteit – Wij zijn een kleurrijk kindcentrum en omarmen de onderlinge verschillen.

Profiel van de onderwijsafdeling:

- We bieden kinderen rust, structuur en duidelijke gedragsverwachtingen.
- Op De Vaart besteden we veel aandacht aan de vakken taal en rekenen. Een goede basis in deze vakken vinden we heel belangrijk.
- De Vaart is een Kanjerschool, we besteden in alle groepen structureel tijd aan sociaal emotioneel leren.
- Er is extra aandacht voor bewegen, creativiteit en kunst en cultuur.
- We bieden brede ondersteuning aan kinderen om ze zo een goede basis mee te geven voor hun verdere toekomst.
- We stimuleren bij kinderen een gezonde leefstijl en hanteren daarom een gezond voedingsbeleid.

Het Kindcentrum probeert een veilige sfeer en omgeving te scheppen. Iedereen is anders, je mag zijn wie je bent! Uitgaande van gelijkwaardigheid vinden we dat Kindcentrum de Vaart vooral een veilige school en opvang moet zijn, waar geen plaats is voor pesten, (seksuele) intimidatie, agressie, geweld,

discriminatie, vandalisme of diefstal. Zorgvuldig en veilig omgegaan met elkaar en de omgeving van het Kindcentrum vinden we belangrijk.

Daarom is er een beleidsplan sociale veiligheid en pedagogisch beleid opgesteld.

Kindcentrum de Vaart wil zich met dit plan duidelijk profileren. Ouders die hun kind willen aanmelden, weten dus waarvoor ze kiezen.

Kinderen, teamleden en ouders kunnen elkaar aanspreken op het naleven van dit gezamenlijk vastgestelde Beleidsplan.

We willen een plek zijn waar iedereen met plezier naar toe gaat om te leren, werken, spelen én samen te groeien!

Het Beleidsplan sociale veiligheid en pedagogisch beleid is bestemd voor:

- De kinderen van het Kindcentrum;
- Het personeel van het Kindcentrum;
- Andere personen die betrokken zijn bij het Kindcentrum (stagiaires, vrijwilligers, hulpouders e.d.);
- De ouders in hun relatie tot het Kindcentrum;
- Externe tijdelijke medewerkers en bezoekers.

Coördinatoren /Functionarissen op een rijtje

Interne contactpersoon directie:	Monique Bankras en Kevin Kooij
Vertrouwenspersonen	Jenny van der Helm Naomi Hof
Coördinator sociale veiligheid:	Roos Dekker en Naomi Hof
Anti-pestcoördinator:	Roos Dekker
Aanspreekpunt bij pesten:	De eigen leerkracht en de Anti-pest coördinator
Intern begeleider of gedragsspecialist:	Rian Schuitemaker Naomi Hof
Aandacht functionaris:	Monique Bankras Jenny van der Helm
Kanjercoördinator:	Roos Dekker
Gedragswerkgroep:	Monique Bankras, Jenny van der Helm, Mieke Santema, Rian Schuitemaker, Marijke Rademaker, Naomi Hof

Al onze teamleden hebben een trainingstraject Kanjertraining gevolgd, we zorgen er samen voor dat onze licenties up-to-date zijn.

2. Pedagogisch handelen, sociale Redzaamheid en Burgerschap

Onze visie op burgerschap op De Vaart

Wij bieden basisonderwijs en kinderopvang aan voornamelijk kinderen uit de Rivierenwijk en Molenwijk. Deze wijken kenmerken zich door grote sociaaleconomische verschillen. Wij zien dit terug in onze leerlingpopulatie. Wij streven er daarom naar om een diverse en inclusieve gemeenschap te creëren, waarin wij kinderen maximale ontwikkelkansen willen bieden en waar iedereen gelijkwaardig wordt gewaardeerd en gerespecteerd.

Ons kindcentrum is een oefenplaats voor burgerschap. Wij leren kinderen kennis en vaardigheden aan en geven ze de ruimte om hiermee te kunnen oefenen, als voorbereiding op hun rol in de samenleving. Wij leren kinderen wie ze zijn en wat zij kunnen betekenen voor een ander en de wereld om zich heen.

Wij sluiten aan bij de diversiteit van onze leerlingpopulatie, door kinderen kennis bij te brengen van soorten diversiteit en daarmee het respect voor verschillen te bevorderen.

Wij zetten de o.a. de Kanjertraining in om kinderen vanuit een veilige omgeving sociale competenties te leren en hiermee te kunnen oefenen: opkomen voor jezelf en de ander, samen beslissingen nemen, conflicten oplossen, omgaan met (sociale) media, je mening kunnen vormen en uiten, etc.

In ons brede aanbod brengen wij kinderen kennis en respect bij van de democratische rechtstaat.

We leren kinderen gezond en op een duurzame manier te leven. Goed voor jezelf zorgen (gezonde voeding) is niet voor alle kinderen van huis uit vanzelfsprekend. Daarom leren wij kinderen een gezonde leefstijl aan. Vanuit de gedachte dat als je goed voor jezelf zorgt, je ook een positieve bijdrage kunt leveren aan je omgeving.

Met ons aanbod, de thema's, activiteiten en vieringen sluiten wij aan op de actualiteit. Ons burgerschapsonderwijs is zo altijd in ontwikkeling.

3: Sociale Veiligheid, Pedagogisch handelen, De Kanjertraining: Sociale Veiligheid Protocol Kanjertraining 2019

Wij willen dat kinderen zich veilig voelen bij ons op school, als dat niet zo is weten we wat we moeten doen.

3.1: Onze uitgangspunten:

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school.

De visie en levenshouding van de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilige school.

We willen te vertrouwen zijn

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent is het goed. En daarmee ben je te vertrouwen.

Wij, leerkrachten en ouders, zijn samen het gezag van het fatsoen

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke leiders zijn voor kinderen: wij vertegenwoordigen het gezag van het fatsoen. We laten ons daarbij niet bepalen door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht en ergernis. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette manier zorgvuldig aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

We geven het goede voorbeeld

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media
- Indien zich een probleem voor doet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

3.2: Wat doen we preventief en hoe doen we dat?

Inhoud Kanjertraining

We bespreken en oefenen met gedrag door middel van de volgende materialen. Deze zijn van toepassing op de kinderen, maar net zo goed op ons als volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het van belang dat wij (ouders en het team) het goede voorbeeld geven.

De petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

Wanneer je doet als een kanjer, of als **de witte pet**, dan doe je als jezelf, je bent te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander. Jezelf zijn betekent ook: vervul de rol die bij je past. Dus moeder: wees moeder. Leerkracht: wees leerkracht. Je bent geen vriendje van het kind. En laat het kind ook kind zijn.

Als we allemaal als onszelf doen, vanuit vertrouwen, kunnen we toch heel verschillend doen, ook in verschillende situaties.

Wit en zwart

- vertrouwen
- duidelijk
- doorzetter
- leiderschap

Je kunt jezelf zijn in combinatie met **de blauwe pet**. De blauwe pet staat voor kracht. Dan reageer je op een prettig stoere manier. Je durft ruimte in te nemen. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je geeft je grenzen aan. Je maakt plannetjes, toont initiatief. Zolang naast de blauwe pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, is het gedrag prettig voor

jezelf en de ander.

Ouders en leerkrachten laten met de wit-blauwe pet positief leiderschap zien. Ze durven grenzen te stellen en duidelijk te zijn vanuit het vertrouwen dat de meeste mensen het goed bedoelen.

De rode pet in combinatie met de witte pet staat voor humor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk, relativerend, luchtig, handelt met levensvreugd. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je humor gebruikt in je opvoeding en speels kunt zijn: je kunt spelen met kinderen en je kunt relativeren. Je toont optimisme en vrolijkheid.

Wit en rood

- vertrouwen
- vrolijk
- humor
- positief denken

De witte pet is de pet van vertrouwen en jezelf zijn. Samen met de gele, rode en zwarte pet zie je dan...

Handelen we met de wit-gele pet, dan geven we ruimte aan de ander. We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig en vriendelijk, bescheiden. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat we betrokkenheid tonen, luisteren naar kinderen en willen weten wat hun behoefte is. We tonen empathie.

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (blauwe pet), bij een ander in te onderdanig angstig gedrag (gele pet) en bij een ander in clownesk meeloopgedrag (rode pet).

In klassen waar het vertrouwen wegvalt, ontstaat dit gedrag. De basis van vertrouwen moet dan weer worden teruggezet. Gelukkig blijken de meeste mensen dit graag te willen: we willen ons liever gedragen met witte pet dan zonder. We zijn 'de weg even kwijtgeraakt'.

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan: "Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?" "Ik zie een heleboel witte petten!" "Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet." De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken.

Let op: we koppelen nooit een pet aan een kind. De petten gaan over gedrag, en gedrag kun je veranderen. Een kind doet als een rode pet op een moment, en is de rode pet niet.

In rollenspelen gebruiken we de petten om te oefenen met gedrag.

Het gaat mis als je niet doet als jezelf, dan valt de witte pet weg.

Smileyposter

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? De Smileyposter geeft hier handvatten voor. Wij willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus een beetje op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je dat anders doen?"

Leerkrachten, ouders en directie

De Smileyposter is ook van toepassing op de volwassenen rondom de leerlingen. Wat mogen wij, ouders en school, van elkaar verwachten?

- Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: we gaan met die ander in gesprek. Kortom: We spreken met respect over en met elkaar.
- We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de school.
- Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens, zodat de ander rekening met je kan houden.

Afsprakenposter

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de volgende vijf uitgangspunten van de Kanjertraining. Op school ziet u deze uitgangspunten op de Kanjerafsprakenposters. De kleuren verwijzen naar de petten.

Motor en Benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit

Leerlingen

Met de Kanjertraining leren we dat alles wat aandacht (benzine) krijgt groeit. Vervelend gedrag (motor) blijft doorgaan en krijgt status als kinderen meelachen en erbij staan. We maken kinderen bewust van de benzine die ze (vaak onbedoeld) geven aan gedrag

dat niet prettig of storend is. Zo leren kinderen sociale verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te kiezen om geen benzine te geven.

In onveilige klassen bekrachtigen kinderen elkaar in negatief, te stoer gedrag. Pas wanneer kinderen leren om geen benzine meer te geven, als de norm verandert, dan valt er geen winst (status, populariteit) meer te behalen met negatief gedrag.

Leerkracht

De leerkracht probeert in de klas benzine (aandacht) te geven aan positief gedrag. De leerkracht spreekt benzinegevers aan: "Geef maar geen benzine". Hierdoor krijgt negatief gedrag minder aandacht (benzine) van de leerkracht.

Ouders

Wat kunnen ouders thuis doen? Bevraag uw kind eens of het benzine geeft in de klas. Soms klagen kinderen thuis over vervelend gedrag van een klasgenoot. Het komt geregeld voor dat kinderen onbedoeld zelf benzine blijken te geven aan dit gedrag. Dit kan door erom te lachen, door ernaar te kijken maar ook door te klagen ("oohhh, stil nou eens, nouou, hou nou op..."). Dit houdt onbedoeld het gedrag in stand.

Waar geeft u thuis benzine aan? Lacht u om storend gedrag van uw kind, dan zal uw kind hiermee doorgaan. Spreekt u alleen uw kind aan op negatief gedrag, dan zal uw kind daarmee aandacht vragen. Geef daarom veel complimenten en benoem dus gedrag wat u prettig vindt. Dan zal dat gedrag versterkt worden.

3.3: Wat doen we als het mis gaat en hoe doen we dat?

Gedoe hoort erbij en is leerzaam

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept. Ze willen met hetzelfde kind spelen maar niet met elkaar. Kortom: er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven.

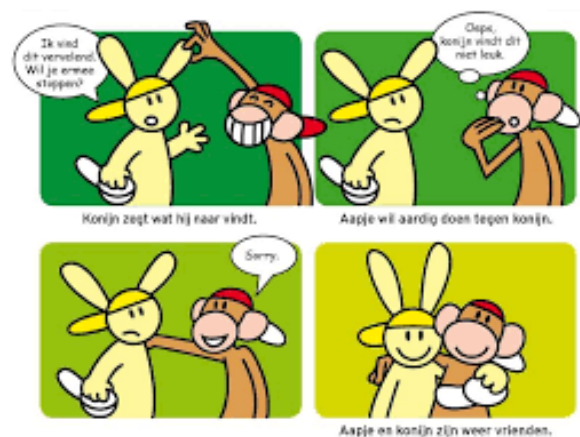
Hoe leren we kinderen om te gaan met gedoe?

Fase 1: Kind heeft last van een ander

Vuistregel van de Kanjertraining:

Jij zit in een klas met kinderen die te vertrouwen willen zijn. We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen.

Soms wordt een incident groter doordat kinderen het gedrag van een ander ervaren als pesten, en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting klasgenoten, leerkracht, ouders). Klasgenoten, leerkrachten en ouders kunnen dit onbewust versterken, bijvoorbeeld door agressief gedrag goed te keuren ("mep maar terug"), té veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over het andere kind.

Tips voor leerkrachten en ouders:

- Ga na een conflict of gedoe geen rechter spelen om dader en slachtoffer te identificeren. Richt je op de toekomst: “Willen jullie het oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen?”
- Leer kinderen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemand. De woorden en toon moeten bij het kind zelf passen.
- Leer kinderen te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Hoe doet u als u last heeft van iemand in uw gezin, familie, vriendenkring, buurt? Welke gedragsvoorbeelden krijgen kinderen van u?
- Bespreek met kinderen het verschil tussen plagen en pesten.
- Leer kinderen de intenties van anderen te interpreteren. Een kind kan iets als een grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten.
- Leer kinderen om te checken hoe de ander het bedoelde.

Fase 2: het storende gedrag gaat door

Vuistregel van de Kanjertraining:

Een motor kan niets beginnen, als het geen benzine krijgt. Word dus niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Laat de klasgenoot die vervelend doet kletsen, en ga samen met een klasgenoot die je vertrouwt (maatje of buddy) iets anders doen. Als jij niet meer op het vervelende gedrag let, houdt het meestal vanzelf op. Gaat het toch door? Dan stap je naar een volwassene die kan helpen (juf, meester, pleinwacht, ouders).

Vaak blijft het bij een incident, en is er géén sprake van structureel pesten.

Tips voor leerkrachten en ouders:

- Leer kinderen weg te lopen bij vervelend gedrag, en steun te zoeken bij leeftijdsgenoten. Voor sommige kinderen is dit een oefening in zelfbeheersing.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Laat u zich bepalen door negatieve personen in uw leven? Of besteedt u energie aan positieve zaken?
- Leer kinderen om hulp te vragen bij een volwassene als vervelend gedrag doorgaat. Bespreek het verschil tussen klikken en om hulp vragen.
- Ook kinderen van wie u het misschien niet verwacht, kunnen doen als een rode of zwarte pet.
- Vraag kinderen of het de bedoeling was om de ander bang, verdrietig, boos te maken of pijn te doen. Laat kinderen zelf nadenken over een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- Problemen tussen kinderen die zich op school voordoen, worden op school opgelost. School betreft indien nodig de ouders daarbij.
- Spreek, ook als zich problemen voordoen, met respect over andere kinderen, ouders en leerkrachten

3.4: Fase 3: iemand wordt structureel lastiggevalen vanuit een machtspositie: Pesten

Definitie van Pesten

Wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt

de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen. Omdat ieder pestgeval weer anders is, staan hieronder een aantal vuistregels die wij hanteren.

1. We denken aan alle rollen binnen het pesten

a: Wij (het team en de ouders van het kind dat pest) keuren het pestgedrag af en er volgt een consequentie indien het doorgaat. Hierbij wordt pestgedrag omgebogen in positief en betrokken gedrag in de klas.

b: We leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen en een positieve rol te spelen voor elkaar. We leren buitenstaanders (klasgenoten) het pestgedrag niet te bekrachtigen. Kinderen leren een goede vriend te zijn van de pester: help je vriend door hem weg te halen uit het pesten en met hem iets anders te gaan doen (anti-pestposter 2, in het digibordmateriaal). Als omstanders / buitenstaanders niet ingrijpen, stemmen ze impliciet in met pesten.

c: Kinderen die gepest worden oefenen om duidelijk hun grens aan te geven, geen benzine te geven, erbij weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar het aanwezige gezag.

d: Klasgenoten hebben allemaal maatjes. We leren kinderen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen benzine aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.

2. We betrekken de context

a: Het betrekken van ouders bij de normvorming en het groepsproces is van groot belang, dit versterkt het Wij-Gevoel. Kinderen luisteren in de eerste plaats naar hun ouders. Ouders helpen hun kind door met vertrouwen te spreken over klasgenoten, ouders en de school.

b: De groepsnorm is van grote invloed op pesten. De groepsnorm moet zijn dat we onze eigen status/populariteit niet versterken op een manier die ten koste gaat van een ander. Deze groepsnorm wordt versterkt door te werken aan het onderling vertrouwen in de groep, zoals beschreven onder Wat doen we preventief en hoe doen we dat? We leggen de focus daarbij op:

- Wat gaat er goed in de klas?
- Wat willen we verbeteren in de klas? § Welke kwaliteiten waarderen we bij elkaar?
- Wat wordt ons plan?
- Hoe kunnen we elkaar helpen?

c: Indien nodig, betrekken wij de wijkagent

3. We (team en ouders) letten samen op de manier waarop we dit doen

Onze leidraad:

a: Wij willen dat iedereen zich veilig voelt op school. Er is daarom geen excuus voor wangedrag.

- b: We delen kinderen niet in in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer niet altijd te scheiden zijn en soms een en dezelfde persoon is. Kinderen worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan al snel iets fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als zwak bestempeld, en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht. Hoe dan wel:
- c: We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- d: We blijven met respect spreken over en met elkaar.
- e: Wij (ouders en team) geven hierin het goede voorbeeld.
- f : We hebben een anti-pest brievenbus.

Wij kunnen ook de handvatten en tips gebruiken bij Fase 1 en 2, zoals hierboven omschreven.

De rol van leerkrachten, ouders en directie bij grensoverschrijdend gedrag

Wat is grensoverschrijdend gedrag? Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering of –intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam. Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf, en is situationeel/ contextueel en vraagt een eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, werkt bij het andere kind averechts. Toch zijn er wel wat vuistregels te creëren. Een school is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De smileyposter geeft hiervoor een duidelijk kader: het moet goed zijn voor jou en de ander. We willen het vaak wel goed doen, maar het gaat soms wel eens mis. Bij grensoverschrijdend gedrag gebruiken we de Reactieprocedure, zie bijlage 3.

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat van belang is: Is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders?

Voorbeelden zijn: schaar gooien door de klas, met een mes dreigen, agressie, verbaal dreigen etc.

In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop. Een optie zou dan kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind tegen zichzelf te beschermen.

Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven als leerkracht. Indien er echter geen alternatief is, is het ook de plicht om in te grijpen om gevaar te voorkomen. Dus vechtende kinderen uit elkaar halen nadat je duidelijk hebt gezegd: Uit elkaar nu!

bij schade ook aan herstelrecht :

Voorbeelden:

- Fysiek iets aangedaan: knuffel geven
- Iets stuk gemaakt: koop een nieuwe
- Uitgescholden: excuusbrief schrijven
- Weglopen: tijd inhalen
- Racisme: werkstuk maken over tweede wereldoorlog

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met de ouders van de leerling. Daarbij gaan we op zoek naar is hier sprake van onwil of onmacht? In beide gevallen verwachten we echter dat ouders

het gedrag ondubbelzinnig afkeuren. Doen ouders dit niet, dan gaat deze leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook zal laten zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet. Hieronder wordt dit stap voor stap uitgelegd.

Onmacht versus Onwil

De Kanjertraining heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen, maar het gaat wel eens mis. Dat is niet erg, daar leren ze van. Toch zijn er soms kinderen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. In de bijlage Handvatten Grensoverschrijdend gedrag is stapsgewijs weergegeven hoe te reageren in beide gevallen. Bij sommige kinderen is het moeilijk uit te maken of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperking of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een 'streng' onderscheid in moet worden gemaakt. Dit onderscheid zit door de hele Kanjertraining heen.

Onmacht

Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert het kind er iets van te maken. Zo zijn er kinderen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn leermomenten.

Wat helpt is:

- Met ouders en kinderen moet worden besproken dat onvermogen, beperkingen en omstandigheden geen vrijbrief zijn voor wangedrag. Ook dit kind moet leren zich fatsoenlijk te gedragen zodat klasgenoten zich veilig voelen. Wanneer ouders tegen hun kind blijven zeggen dat hij/zij er niks aan kan doen, dan krijgt het kind een vrijbrief om zich te misdragen. De inzet, de motivatie, de urgentie is nodig om het kind ander gedrag te leren.
- Een groot deel van kinderen met gedragsproblemen (75%) heeft moeite met het begrijpen van taal. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Pas je taalgebruik dus aan.
- Ouders en leerkrachten geven (op een rustig moment) inzicht in de gevolgen van het gedrag van het kind: "Als je zo doet, gebeurt er dit (kinderen willen niet meer met je omgaan/kinderen worden bang van jou/we kunnen niet werken in de klas, dus je moet uit de klas". Hierdoor raken kinderen gemotiveerd om anders te reageren. Het reguleren van emoties begint bij de motivatie.
- Ouders en leerkrachten stellen helpende vragen: "Wil jij je zo gedragen? Wil jij dat ik/wij jou zien als...? Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?"
- We geven duidelijke instructie welk gedrag we wel van het kind willen zien. Dus niet wat niet, maar vooral wat wel.
- Kind uit omgeving halen, soms juist bij leerkracht houden.
- Omstanders wegsturen.
- Kind blijft bij de leerkracht, 1 tot 6 weken, voor toelichting: interventies op KanVAS
- Kind voorbereiden op nieuwe situaties voordat de hele klas instructie krijgt.
- Coaching gerichte benadering: voordoen is nadoen, "je bent de moeite waard maar dit gedrag kan niet", op zoek gaan naar de oorzaken/triggers, alternatieven bedenken en oefenen hoe je anders zou kunnen reageren

- Leerkracht en ouders vullen de vragenlijst in het Kanjer Volg- en adviessysteem (KanVAS) in. Samen met ouders kunnen we adviezen selecteren die uit het KanVAS komen en een plan van aanpak maken.
- Kinderen en ouders kunnen worden doorverwezen naar specialistische hulp indien nodig.

Onwil

Heeft een kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert de school grens stellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te willen misdragen. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is cruciaal nu in het gesprek met de ouders expliciet te vragen:

- Keurt u als ouder dit gedrag goed? Wilt u dat uw kind morgen weer zo reageert?
- Als ouders reageren vanuit "nee, maar...", waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt, zal verwezen worden naar de Smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt. De meeste ouders willen dit niet. De neiging ontstaat soms om alle omstandigheden rondom het kind te gaan aanpassen (beter toezicht, andere kinderen en de leerkracht moeten anders doen). Wanneer het echter om onwil gaat, kan de omgeving helemaal worden aangepast, maar wil het kind zich nog steeds niet fatsoenlijk gedragen. Vandaar deze bovenstaande vraag aan de ouders: Keurt u dit gedrag goed? Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren, dan moeten ouders dat duidelijk tegen hun kind zeggen. School heeft de steun van ouders nodig om hun kind bij te sturen.

In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
- Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden.

"Mijn kind mag slaan"

Wat als ouders een andere opvatting hebben over gedrag dan de school? Ouders vinden dat hun kind het recht heeft om agressief voor zichzelf op te komen. Het kind mag zich onfatsoenlijk gedragen ten koste van andere kinderen, leerkrachten, ouders of de school. Kortom, de rode kant van de Smileyposter wordt goedgekeurd door de ouders.

De ouder wordt nu doorverwezen naar de directie. Deze maakt duidelijk:

- We hebben alle respect voor de regels die u thuis hanteert, daar bent u immers de baas
- Op school hebben wij aanvullende regels, deze bepalen wij.
- Indien u kiest voor onze school, moet u tegen uw kind zeggen dat hij zich op school aan de schoolregels moet houden.
- Wilt u ons helpen? Als alle kinderen voor zichzelf opkomen op de manier die u wenst, dan kan ik de veiligheid niet garanderen op school. Dat is mijn taak als directie.
- Als u niet wilt dat uw kind zich aan de schoolregels houdt, is er geen plek meer op deze school en moet u zoeken naar een school die beter aansluit bij uw wensen.

Tot die tijd wordt er een passende oplossing gezocht die recht doet aan de situatie. Het bestuur moet hierover geïnformeerd worden, zodat school rugdekking heeft.

Bijvoorbeeld:

- Contract opstellen met duidelijke afspraken
- Het kind wordt een of twee klassen hoger of lager geplaatst, in een “oefenklas”
- Het kind is slechts een beperkt aantal uren op school
- Feedbackoefeningen doen
- Consequenties bedenken wanneer leerling het leren belemmert. Bijv. kind wordt opgehaald door ouders als het zich misdraagt. School is immers een leerinstelling en geen opvang.
- Kind blijft bij de leerkracht, 1 tot 6 weken, zie toelichting bij interventies op KanVAS
- Schorsing binnen de grenzen van de leerplichtwet
- Plaatsing op een andere school

3.5 Bemiddeling bij ruzie: Mediators

De Vaart zet met ingang van schooljaar 2018-2019 leerlingen in om te bemiddelen bij ruzies op het schoolplein. Deze Bemiddelaars, we noemen ze Mediators, worden gevraagd om ruzies helpen op te lossen. Elke klas kiest eigen Mediatoren met behulp van de digibordles Mediation van de Kanjertraining en worden hierbij ondersteund door onze Kanjercoördinator.

4: Sociaal Pedagogisch Handelen De Vaart:

4.1 Traumasensitief onderwijs

De Vaart hanteert een traumasensitief onderwijsklimaat. Dit houdt in dat de school door de 'traumabril' anders naar gedrag durft te kijken en te begrijpen waar gedrag vandaan komt door soms ingewikkelde thuissituaties of ingrijpende jeugdervaringen. De leerkracht en ondersteuners spelen in op de behoeften en het welbevinden van het kind. Je 'veilig' voelen op school is een kernwaarde. De leerkracht en ondersteuner is in deze situatie een co-regulator en een kalme en betrouwbare volwassene. Hij/zij geeft de leerling het gevoel dat het er mag zijn. In de klassen wordt ingezet op de behoeften van leerlingen middels een sterke methode voor sociaal emotioneel leren. Ook maakt iedere groep zijn eigen rustplek in de klas met bijpassende pedagogische gadgets (fidget toys, tangles, verzwarringsdekens enz.). Zo leren we leerlingen om bij een 'vol emmertje' hun hoofd leeg te maken en stress te verminderen waar dat nodig is.

4.2: Ondersteuningsteam:

Binnen ons schoolteam zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. We hebben de ambitie dat alle kinderen zich veilig voelen en er stabiliteit is in de groepen, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en tot groei komen. Onze brede zorgstructuur is ingericht op het preventief ondersteunen van kinderen. Wij willen uit de wijk, thuisnabij, zo lang als mogelijke een ontwikkelplek kunnen bieden.

Onze zorgstructuur staat beschreven in ons Schoolondersteuningsprofiel.

4.3: Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

Voor grensoverschrijdend gedrag hanteert onze school de Reactieprocedure, zie bijlage 2. Voor verdere informatie over de reactieprocedure zie protocol 'reactieprocedure'.

4.4 Leerlingvolgsysteem en groepsplan

Het gedrag van alle leerlingen wordt geregistreerd in Parnassys. Wanneer een leerling opvalt, volgt het zorgteam en/of werkgroep gedrag deze leerling op de voet. We informeren de ouders over ongewenst gedrag. Het zorgteam kan dan door middel van interventies zorg op maat bieden. Hiervoor kunnen we een gedragsinterventie op maat inzetten, welke werkt met het positieve bekrachtigen van goed gedrag met behulp van beloningsystemen thuis en op het Kindcentrum, op individueel - groeps- en schoolniveau.

4.5 Hoe veilig voelt een ieder zich?

Metten is weten

De leerlingen van groep 5 t/m 8 geven tweemaal per jaar in mei de mate van veiligheidsbeleving aan in de sociale veiligheidslijst van de Kanjertraining.

Ook vullen zij tweemaal per jaar de leerling-vragenlijst van de Kanjertraining in, in oktober en in april/mei. Beiden gebeuren digitaal.

Bij de leerlingen van groep 2 t/m 4 gebeurt dit door middel van observaties tijdens de lessen van de Kanjertraining en vanaf het schooljaar 2017-2018 ook door middel van de veiligheidsthermometer. (Zie bijlage 1)

De uitkomsten van deze metingen van de vragenlijsten worden geanalyseerd en besproken met elkaar. De leerkrachten maken n.a.v. de analyse een plan van aanpak voor de komende periode. De april analyse wordt ook overgedragen aan het eind van het jaar aan de volgende leerkracht. In de ARBO-risico-inventarisatie voor het personeel wordt de veiligheid gemeten. Deze wordt besproken door de directie en waar nodig een plan van aanpak opgesteld.

4.6 Het belang van vangnetten, vertrouwenspersoon en klachten

Zelfs al doen we als Kindcentrum een krachtige poging om het pesten tegen te gaan, dan nog kan pesten de kop op steken. In dat geval is het belangrijk dat het slachtoffer altijd bij de leerkracht, directeur of een schoolvertrouwenspersoon (of stichtingsvertrouwenspersoon) moet kunnen aankloppen voor hulp.

Vertrouwenspersonen worden aangesteld door resp. het bevoegd gezag en de schoolleiding en gepubliceerd in de schoolgids, het informatieblad en de informatiekalender.

Voldoen de contacten met vertrouwenspersonen niet, dan is er de mogelijkheid een klachtenprocedure in werking te stellen.

Klachtencommissie en klachtenprocedure wordt ingesteld door het bevoegd gezag van het Kindcentrum. Het adres staat in de schoolgids (website). De procedure is op aanvraag verkrijgbaar. Onze vertrouwenspersonen maken aan het begin van het schooljaar een rondje langs alle klassen.

5: Online afspraken

5.1 Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten.

Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet!

Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media en dat we kinderen opvoeden tot *digitaal* burger passend bij de 21^e -eeuwse vaardigheden.

- De leerkrachten zijn vaardig op het gebied van mediawijsheid en digitaal pesten. En zijn zich bewust van de valkuilen van digitaal pesten en de gevolgen hiervan.
- Het gebruik van mobiele telefoons onder leerlingen is op school niet toegestaan. Leerlingen mogen hun telefoon meenemen naar school, maar leveren deze bij het binnenkomen van het klaslokaal in bij de leerkracht en bij het naar huis gaan, gaat deze weer mee naar huis.
- Problemen op het gebied van mediawijsheid worden direct gebruikt als leermomenten, als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.
- Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) en ouders te praten. Directie wordt hier ook bij betrokken.
- Afhankelijk van wat de betrokken leerling en ouder hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep.
- Waar nodig volgt op een incident een consequentie. Afhankelijk van het gewicht van het incident (maatregelen op school m.b.t. gebruik device, excuusbrief of eventuele aangifte).

5.2 Internetprotocol

De leerlingen van de school kunnen gebruik maken van internet. Leerlingen kunnen zoekmachines gebruiken. *Op internet is een filter voor leerlingen geïnstalleerd.*

Leerlingen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om de leerstof te verwerken, om informatie te zoeken, om opdrachten en eindopdrachten te maken enz. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De leerlingen houden zich aan onderstaand internetprotocol, waarin regels staan waaraan ze zich dienen te houden.

Leerlingen mogen internet gebruiken voor het maken van verwerking passend bij de methodes, raadplegen van bronnen, zoeken naar content, waarbij één en ander gerelateerd moet zijn aan het onderwijsleerproces. Overig gebruik dient altijd in overleg met en na goedkeuring van de leerkracht te gebeuren.

1. Het is niet toegestaan tijd op de computer te besteden aan zaken die geen verband houden of niet te maken hebben met het onderwijsleerproces of de school.

Bij surfen op internet mag niet bewust worden gezocht op zoekwoorden die te maken hebben met grof taalgebruik, agressie, seks en discriminatie.

Leerlingen mogen printen in overleg met de leerkracht.

Leerlingen worden geacht meteen een personeelslid in te lichten als ze informatie tegenkomen waardoor ze zich niet prettig voelen of waarvan ze weten dat dit niet hoort. Leerlingen worden ook

geacht personeel in te lichten als er minder leuke dingen gebeuren op internet, bijvoorbeeld als iemand wordt gepest.

5.3 Positief Sociaal Media Protocol

De Vaart is zich ervan bewust dat sociale media een onlosmakelijk onderdeel is van de huidige samenleving en de leefomgeving van haar leerlingen, hun ouders en andere belanghebbenden zoals o.a. omwonenden en de gemeente. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om kinderen te leren de voordelen van sociale media te benutten maar ook de nadelen bespreekbaar te maken.

Bovendien zien wij de kansen die sociale media bieden om de school te profileren en om de communicatie met belanghebbenden toegankelijker en interactiever te maken.

De Vaart biedt haar leerkrachten voldoende mogelijkheid (tijd, budget) om kennis van sociale media en de manier waarop deze ingezet kan worden in de leerontwikkeling, op peil te houden.

Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van het Kindcentrum en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust en verstandig met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in de normale wereld, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Het gebruik van sociale media door De Vaart is gestoeld op 3 pijlers.

A. Leren: Hoe kunnen sociale media een structurele plek krijgen in het curriculum van ons Kindcentrum?

B. Communiceren: Hoe kunnen sociale media ingezet worden om de communicatie met, en daarmee de betrokkenheid van, de verschillende doelgroepen in en om ons Kindcentrum te versterken?

C. Profileren: Hoe kunnen sociale media ingezet worden om een bijdrage te leveren aan de profilering/het imago van ons Kindcentrum?

Ad. A. Leren

1. De Vaart verwacht van haar leerkrachten dat zij over voldoende kennis beschikken om de leerlingen de benodigde sociale media vaardigheden aan te leren die waardevol zijn voor het leerproces;

2. De Vaart integreert sociale media waar mogelijk in de lessen en gebruikt deze o.a. om contact te leggen met experts en om in te spelen op actualiteit. Zo werkt De Vaart samen met bibliotheek Kennemerwaard. Hieronder staat beschreven hoe mediawijsheid een plek krijgt binnen school: Mediawijsheid is een jaarlijks terugkomend onderwerp op De Vaart. Het wordt vormgegeven in lessenseries vaak in samenwerking met bibliotheek Kennemerwaard. Begin schooljaar overleggen de bibliotheekconsulente en de ICT-coördinator welke onderwerpen van mediawijsheid dat schooljaar aan bod komen. Mediawijsheid wordt aangeboden in de groepen 1 t/m 8. Hieronder staat beschreven welke onderwerpen en programma's jaarlijks terugkomen op De Vaart:

Bovenbouw:

- De bovenbouw gaat jaarlijks in gesprek over de normen en waarden bij sociale media;
- Mediamasters, een game over de kansen en gevaren van (digitale) media (groep 8);
- Special agent, leren wat je allemaal deelt over jezelf op internet (groep 7 en 8);
- Levelup, bewust gamen (groep 5 en 6);

Middenbouw:

- In gesprek over berichten op internet en social media. Welke emoties voel jij soms bij bepaalde berichten? Hoe komt een bericht online over? En hoe in het echt? Welke emoticons gebruik jij en wat bedoel je daarmee? Kinderen bewust maken van de impact die berichten die je plaatst kunnen hebben. Dit wordt geoefend in een rollenspel. (groep 4);

Onderbouw:

- Gesprek mediawijsheid; hoe lang mag jij achter de Ipad, kijken papa en mama wel eens mee met jou als je een spel speelt? Welke spellen speel jij allemaal? Ook worden hier passende werkboekjes bij gemaakt. (onderbouw);

Tijdens de week van de mediawijsheid wordt er in alle groepen extra aandacht besteed aan Mediawijsheid. Ook in de kanjertraining komen de mediawijsheid lessen aan bod. Zo wordt er in de hoofdstukken aandacht besteed aan social media, omgaan met pesten op internet, gehackt worden en wat vind ik allemaal over mezelf op het internet.

Ad. B. Communiceren

1. De Vaart zet sociale media in om de dialoog met belanghebbenden aan te gaan, met als doel betere informatieverstrekking, het verhogen van ouderparticipatie en betrokkenheid van de buurt;
2. De Vaart moedigt medewerkers en leerlingen aan om over school gerelateerde onderwerpen te publiceren, voor zover er rekening mee wordt gehouden dat er geen informatie verspreid wordt over derden die daar geen toestemming voor hebben gegeven;
3. De Vaart moedigt haar medewerkers aan om sociale media (Kwieb) in te zetten om leerlingen en ouders te informeren over school gerelateerde onderwerpen als opdrachten, absenties en activiteiten;
4. De Vaart laat de inzet van sociale media door medewerkers over school gerelateerde onderwerpen met de belanghebbenden over aan de inschatting van de leerkracht. Onze medewerkers zijn zich hierbij bewust dat zij ambassadeurs zijn van onze school, de integriteit van de berichtgeving op sociale media is essentieel en vanzelfsprekend.

Ad. C. Profileren

1. De Vaart zet berichtgeving op sociale media in met het doel om positieve informatie te verspreiden over de (activiteiten) van de school of organisatie;
2. De Vaart monitort sociale media actief om de ervaringen van leerlingen en andere belanghebbenden met de school te vernemen;
3. De Vaart gaat naar aanleiding van deze ervaringen 'in real life' in gesprek om, waar mogelijk, de goede punten te versterken en de zwakke te verbeteren. Behalve in geval van onjuistheden wordt op negatieve discussies niet gereageerd via sociale media;
4. De Vaart vraagt jaarlijks toestemming van ouders voor het publiceren van foto-, film- en geluidsopnamen van school gerelateerde situaties (feesten, schoolreisje, projecten etc.) op sociale media.

De Vaart vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij De Vaart betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor de richtlijnen te geven.

5.4 Afspraken over devices (smartphones, smartwatches, tablets etc.)

Op De Vaart streven wij naar een veilige leeromgeving voor kinderen, waar kinderen zichzelf kunnen zijn en zichzelf kunnen uiten. Het gebruik van bijvoorbeeld smartphones en smartwatches door kinderen in ons kindcentrum kan een risico vormen voor de veilige leeromgeving, daarom zijn deze

afspraken opgesteld. Daarnaast geldt er per schooljaar 2024-2025 landelijk een verbod op smartphones en smartwatches in de klas in het basisonderwijs.

Deze afspraken zijn opgesteld na gesprekken met het team én ouders, en gelden voor alle groepen van ons kindcentrum*:

- Het meebrengen van devices door kinderen mag. Dit is op eigen risico. Ons kindcentrum kan niet aansprakelijk worden gesteld voor diefstal en/of schade.
- Voor alle kinderen die deelnemen aan De Vaart geldt dat binnen de poorten van ons kindcentrum (schoolplein en gebouw) het gebruik van eigen devices niet is toegestaan.
- Een device mag niet mee de klas of groep in en niet mee tijdens uitstapjes buiten het kindcentrum.
- Kinderen bergen, op eigen risico, hun device op in hun tas of garderobekastje buiten de groep/het lokaal.
- Eigen devices mogen wel incidenteel voor educatief gebruik ingezet worden tijdens de les in ons kindcentrum. Wij willen kinderen namelijk leren om veilig, sociaal en kritisch om te gaan met internet en media. Wij doen dit bijvoorbeeld tijdens lessen van de Kanjertraining en tijdens lessen over mediawijsheid. Via Kwieb informeren wij ouders van tevoren over het gebruik tijdens de les. Kinderen die geen eigen device hebben krijgen een device van ons.
- Alle medewerkers van ons kindcentrum hebben een voorbeeldfunctie richting kinderen. Zij mogen wel eigen devices bij zich dragen en gebruiken om werkzaamheden uit te voeren (bijv. voor het ontvangen van absentiemeldingen of om hulp in te schakelen van een collega).
- Ook van ouders verwachten wij in en om ons gebouw een voorbeeldfunctie richting kinderen. Zij mogen hun devices gebruiken, zolang dit niet storend is voor de activiteit of les van kinderen.

Indien een kind zich niet aan de afspraken houdt:

- Een medewerker vraagt een kind het device op te bergen. Het kind gaat in de gedragsthermometer naar oranje om na te denken over het eigen gedrag. Wij nemen geen devices in.
- Als een kind het device niet opbergt of niet wil opbergen, mag het de groep niet in. In de gedragsthermometer wordt een kind in rood geplaatst. Het kind gaat naar de achterwacht en brengt daar de rest van de dag/(les-)tijd door.
- Er wordt contact opgenomen met ouders.
- Bij het herhaaldelijk overtreden van de regels treedt het protocol 'Schorsen en verwijderen' in werking.

Verzoeken tot uitzondering van deze afspraken, bijv. vanwege medische redenen, mogen worden ingediend bij de directie.

De Vaartraad heeft ingestemd met dit beleid.

*= onderwijs én opvang.

Bijlages

Bijlage 1: De veiligheidsthermometer voor groep 2 tot en met 4

De Veiligheidsthermometer is een instrument om zicht te krijgen op de gevoelens van (on)veiligheid van de leerlingen. Het is te gebruiken:

- Om een indruk te krijgen van de veiligheidsbeleving van **individuele** kinderen.
- Om een indruk te krijgen van de veiligheidsbeleving van de **groep** als geheel.
- Als aanleiding voor een **gesprek** met de groep of individuele kinderen.

Aanwijzingen voor afname

1. De Veiligheidsthermometer kan zeker bij de kleuters het beste in kleine groepjes of individueel worden afgenomen.
2. Voorafgaand aan de vragen is er een introductiegesprek.
3. Er staan 12 vragen op de lijst. Iedere vraag wordt voorgelezen en de kinderen kleuren het gezichtje dat voor hen van toepassing is: J bij nee, K, neutraal of weet ik niet, L bij ja. We herhalen bij elke vraag de opdracht tot de kinderen het begrepen hebben: *“Als je niet bang bent geweest kleur je het blij gezichtje”. “Als je wel bang bent geweest kleur je het verdrietige gezichtje”. “Als je het niet weet dan kleur je het neutrale gezichtje”.*
4. Er wordt aandacht besteed aan moeilijke woorden zoals bijvoorbeeld “uitgelachen” of “onaardig”, en of kinderen de vragen begrijpen. Wanneer bij de kleuters blijkt dat de afname van de thermometer alleen mogelijk is na een individueel gesprekje over (on)veiligheid dan doen we dat.

We nemen eerst alle vragen af en lezen dan samen met het kind de antwoorden even door. Dat levert waardevolle aanvullende informatie op over de beleving van onze leerlingen. We oordelen niet.

De afname vindt bij voorkeur plaats half oktober of indien nodig.

Wanneer alle leerlingen een Veiligheidsthermometer hebben ingevuld, nemen we de resultaten op het **groepsoverzicht**. Deze resultaten worden opgenomen in de Veiligheidsanalyse van de school. De resultaten worden besproken met de werkgroep gedrag en acties volgen als dat nodig is.

Als ik naar school ga voel ik me				
In de klas voel ik me				
Als ik buiten speel voel ik me				
Heb je vriendjes en vriendinnetjes in de klas?				

Als ik aan de kinderen in de klas denk voel ik me				
Als ik aan de mensen op school denk voel ik me				
Als ik iets meemaak wat ik niet fijn vind ga ik naar juf				
Ik durf naar andere kinderen toe te gaan als ik hulp nodig heb				
Heeft een kind je deze week pijn gedaan?				
Is er deze week iets onaardigs tegen je gezegd?				
Ben je deze week wel eens uitgelachen?				
Op school zegt een kind wel eens dat ik iets moet doen wat ik niet wil				
				
				

Bijlage 2: Reactieprocedure Kindcentrum De Vaart

Een leerling laat ongewenst gedrag zien. Maak van leerlingen die gewenst gedrag laten zien een rolmodel en ga door met de les.

Groen op de gedragsthermometer
De leerling laat gewenst gedrag zien

Stap 1: Wit op de gedragsthermometer

De leerling wordt gewaarschuwd en ziet dat de gedragsthermometer ingezet wordt.

Loop naar de leerling toe en vraag naar de geldende gedragsverwachting (dit doe je maximaal twee keer).

De leerling geeft het juiste antwoord en stelt zijn gedrag bij: Bekrachtig!

De leerling stelt het gedrag niet bij.
Ga naar stap 2.

Stap 2: Geel op de gedragsthermometer

De leerling heeft binnen **10 minuten** twee waarschuwingen gehad. De leerling gaat **10 minuten** naar de nadenkplek in de klas.

Vertel de leerling wat de geldende gedragsverwachting is en wat er van hem/haar verwacht wordt, zodat hij/zij na 10 minuten positief gedrag weer terug kan naar groen.

De leerling stelt zijn gedrag bij: Bekrachtig!

De leerling stelt het gedrag niet bij.
Ga naar stap 3.

Stap 3: Oranje op de gedragsthermometer

De leerling heeft binnen 10 minuten het gedrag niet bijgesteld en gaat **15 minuten** naar de nadenkplek in de andere klas.

Vertel de leerling wat de geldende gedragsverwachting is en wat er van hem/haar verwacht wordt, zodat hij/zij na 15 minuten positief gedrag in de eigen klas weer terug kan naar groen.

De leerling stelt zijn gedrag bij: Bekrachtig!

De leerling stelt het gedrag niet bij.
Ga naar stap 4.

Stap 4: Rood op de gedragsthermometer

De leerling heeft binnen 15 minuten het gedrag niet bijgesteld. De leerling gaat naar de achterwacht en vult het nadenkvel in. Het werk van die dag wordt gemaakt. De leerling blijft de rest van de dag bij de achterwacht. De leerling bespreekt het nadenkvel met de leerkracht en het nadenkvel gaat mee naar huis. Het nadenkvel wordt ondertekend door ouders. Ouders worden gebeld door de leerkracht.

Stap 2, 3 en 4 worden geregistreerd in Parnassys onder een kopje 'gedragsthermometer'.

Bijlage 3: Gedragscode ouders*

Kinderen zijn gebaat bij een goede samenwerking tussen ons kindcentrum en ouders. Het naleven van de gedragscode zal leiden tot een veilig, werkbaar en prettig klimaat voor kinderen, ouders en medewerkers van De Vaart. Wanneer uw kind geplaatst wordt en/of onderwijs volgt op De Vaart verklaart u akkoord te gaan met de gedragscode en het naleven hiervan.

Algemeen:

- Ouders worden geacht op de hoogte te zijn van de regels die voor de kinderen gelden. Wij verwachten van de ouders dat zij deze regels onderschrijven en dat zij meewerken aan de naleving van deze regels.
- Ouders onderschrijven de uitgangspunten en werkwijze van ons kindcentrum, zoals beschreven in de Schoolgids.
- Ouders houden zich aan de Leerplichtwet. Verlof wordt tijdig bij de directie aangevraagd.
- Ouders lezen de informatie die ons kindcentrum verstrekt en vragen indien nodig om toelichting.
- Ouders geven wijzigingen in de gegevens zoals vermeld bij inschrijving, direct aan ons door bij de administratie.
- Ouders zien erop toe dat hun kind op tijd op ons kindcentrum aanwezig is of melden hem/haar voor het begin van de dag af.

Zorg voor de kinderen:

- De ouders informeren onze medewerkers zo spoedig mogelijk als er belangrijke veranderingen zijn in de thuissituatie. Ons kindcentrum informeert op haar beurt de ouders wanneer er sprake is van veranderingen die van invloed kunnen zijn op het welbevinden van het kind.
- De ouders tonen belangstelling voor de ontwikkeling/vorderingen van hun kind, o.a. door op de tienminutengesprekken en informatiemomenten te komen.
- De ouders verlenen toestemming voor het (door ons kindcentrum) laten afnemen van testen en toetsen die nodig zijn voor het volgen van de ontwikkeling van het kind. Voor het afnemen van testen en/of toetsen door externe instanties zal ons kindcentrum de ouders altijd vooraf toestemming vragen.

Omgang; ouders werken mee aan een sociaal veilig kindcentrum:

- Ouders en personeelsleden geven samen het goede voorbeeld; wij gaan respectvol met elkaar en met de kinderen om, ook op sociale media.
- Kritiek, klachten of opmerkingen worden door de ouder(s) met de direct betrokken leerkracht/pedagogisch medewerker, ouder(s) of zo nodig met de directie van het kindcentrum besproken, waarbij er door de ouders op wordt gelet dat dit niet in aanwezigheid van kinderen of andere ouders gebeurt.
- Ouders spreken andermans kind niet aan op hun gedrag, maar richt(en) zich tot de direct betrokken leerkracht/pedagogisch medewerker, ouder(s) of zo nodig tot de directie van het kindcentrum.
- Bedreiging, agressie, (seksuele) intimidatie, geweld, discriminatie, vandalisme of diefstal wordt niet getolereerd.

Bij het niet naleven van de gedragscode behoudt de directie zich het recht voor om de ouder(s):

- Aan te spreken en te wijzen op de omgangsvormen;
- Voor (on-)bepaalde tijd de toegang tot het kindcentrum en/of het schoolplein te ontzeggen;
- voor (on-)bepaalde tijd een contactverbod met medewerkers van het kindcentrum op te leggen;
- Contact op te nemen met en/of aangifte te doen bij de politie.

**Waar ouders staat kunt u ook lezen: verzorgers*